

Bogu, danes je česko-moravsko kulturno edinstvo tako močno, da se ni več bati niti nemškobirokratičnih niti slavjanofilskih atentatov na nje, ali ta za slavjanofile neizmerno karakteristična črta, meni že prej znana, naj se ne pozabi.

Večkrat že sem imel namen, da priporočim svojim rojakom primerno rusko berilo. Zgôdi se to pri tej priliki. Najbolje je seveda sezati po dobrih pisateljih; ruske knjige, tudi »nova«, nikakor niso drage. Navadno se naša mladina, če sploh čita kaj ruskega, ukvarja s časniki; to je dobro za vajo, ker je tam mnogo že znanih novic, ali pouk naj se išče v velikih mesečnikih, kjer je mnogo dobrega in sistematičnega iz ruskega in zapadno-evropskega življenja. Najboljši mesečnik je zmerno liberalni »Věstnik Evropy« v St. Peterburgu (stane na leto za nas 19 rubljev), nekoliko radikalna je »Russkaja Mysl« v Moskvi, »istinno-russkij« v duhu sedanje sisteme je »Russkij Věstnik« v Peterburgu.

Dr. M. Murko.

LISTEK.

Slovenska čitanka za tretji razred srednjih šol. Sestavil in izdal *dr. Jakob Sket*, c. kr. profesor. III. V Celovcu, 1892. Tiskala in založila tiskarna družbe sv. Mohorja. 184 str. Cena 80 kr. — Obširneje o priliki.

Slovensko gledališče. Vrsta slovenskih dramatiških predstav v novem deželnem gledališču se je pričela dne 29. m. m. s slavnostno predstavo, o kateri pa, žal, danes še ne utegnemo poročati obširneje. — Za prihodnjo gledališko dobo je priskrbelo »Dramatično društvo« obsežen in zanimljiv repertoar; takó pridejo na vrsto osobito nastopne igre: »Testament«, »Pota javnega mnenja«, »Naša kri«, »Adrienne Lecouvreur«, »Valenska svatba«, »Pokojni Toupinel«, »Knjižničar«, »Skopuh«, »O ti može«, »Moj Mirko«, »Krivoprišežnik«, »Drugi obraz«, »Otva«, »Snegulčica«, »Pot okolo zemlje« (igra z bogato sceniško opravo in *dr. Vošnjakova* drama »Lepa Vida«. Izmed oper in operet se uprizoré: »Cavalleria rusticana«, *Ipavčevi* »Teharski plemiči«, »Planinska koč«, »Stari ženin«, »Strašni dvor«, »Orožar« i. t. d. — Stalno angažiranih je 12 igralcev in igralk pri dram; pri operi sodeluje 8 pevskih močij za solo-partije, izmed katerih sta novič angažirana tenorist g. *Dostal* in basist g. *Fedizkovski*; operni pevec g. *Nolli* je obetal sodelovati kot gost. V zboru je 12 pevk in 12 pevcev; vojaški orkester si je izposlovalo društvo z jako ugodnimi pogoji. Da si pridobi učitelja za svojo dramatiško šolo, poslalo je »Dramatično društvo« na Dunaj g. *Toporiša*. — Od srca želimo »Dramatičnemu društvu« v novem gledališču najlepšega uspeha in zajedno izražamo nádejo, da bode slovensko občinstvo dejanski kazalo, kakó vé ceniti požrtvovalni trud tega prevažnega društva za našo dramatiko!

Seminar za slovansko jezikoslovje v Gradci. Naučno ministerstvo je z razpisom z dne 2. malega travna t. l. odobrilo pravila slovanskega seminara, ki se otvori letos na vseučilišču v Gradci. Iz teh pravil posnemljemo to-le: Seminar je javen zavod,

združen z modroslovno fakulteto, in njega namen je najprej ta, da se vadijo člani samostojno znanstveno obravnavati slovniška in književna vprašanja zlasti v obsegu jugoslovanskih jezikov in književnostij; po drugi strani pa podaja seminaristom priliko, da se učé utrjevati in praktično uporabljati pridobljena znanja, pri čemer je osobito gledati na pripravljanje za učiteljske službe po srednjih šolah. Zató so uvedene vaje po dve, ako treba, tri ure na teden, ki obsežajo pismene naloge in ustna jezikovna in stvarna razlaganja književnih del. Člani slovanskega seminarja so lahko redni slušatelji modroslovne fakultete ali pa tudi takšni slušatelji drugih fakultet, ki imajo že dovolj znanja, da se resno bavijo s temi studijami. Člani so redni in izredni. Izredni člani se udeležujejo samo ustnih vaj, redni člani pa predlagajo mimo tega pismena dela, in sicer vsaj po jedno na semester. Tisti člani, ki se odlikujejo po temeljitih delih in pridnosti, dobé ustanovo po 30 gld na semester; za sedaj so odločene štiri ustanove. — Radostno pozdravljamo novi seminar, ki bode izredne važnosti za naše vseučilišnike, zajedno pa nam je iskreno zahvaliti g. prof. *dr. Kreka*, da ga je izposloval pri naučnem ministertvu.

XI. izkaz darov za Prešérnov spomenik.	Prenesek . . . gld.	753'39
Drugoletniki mariborskega semenišča	"	12'15
Andrej Mahorič v Ptui	"	7'—
Pet slovenskih abiturijentov ljubljanske realke	"	32'—
Skupaj . . . gld.		804'54

Osebna novica. Kanonik in profesor č. g. *Jožef Marn*, predsednik »Matiče Slovenske«, bil je o priliki svojega umirovljenja odlikovan z viteškim križem Frančišek-Jožefovega reda. Častitamo!

Književnost hrvaška. (Konec.) Tiste, ki se bavijo s politikó, zanimala bode *Živkovičeva* brošura „Kako je postala hrvatsko-ugarska nagodba?“ — Za gospodarje je v Zagrebu v vsenčiliški knjigarni v hrvaškem prevodu izšla francoskega strokovnjaka *Emila Gautiera* knjiga „Preokret u poljodjelstvu“, ki je konec lanskega leta vzbudila veliko pozornost pri Francozih in Rusih. Knjiga dokazuje, da bi pri umnem gospodarstvu na Francoskem lahko živelo sto milijonov, na Hrvaškem pa deset milijonov ljudi. — V Zadru se je osnovalo novo hrvaško društvo „Pučka knjiga“, ki bode udom svojim za letnino 50 krajevarjev ali pa za ustanovnino 6 gol-dinarjev dajalo vsako leto po 4—6 knjig npravne in gospodarstvene vsebine, namenjene zlasti preprostemu kmetškemu ljudstvu. Prva knjižica ima prvi del „Pučkih razgovora“, ki jih je prav po domače spisal znani pisatelj in rodoljub, duhovnik *Mate Nekić*. — O lanski „hrvatski jubilarni izložbi“ je napisal *Janko Ibler* z nekaterimi drugimi strokovnjaki vred precēj obširno knjigo, katero pojasnjuje 47 portretov in 22 drugih podob. Ta lepa knjiga bode posebno zanimala posetitelje lanske zagrebške razstave. — Jugoslovanska akademija znanostij je izdala svoj „Ljetopis“ za leto 1891. in tri nove knjige svojega glasila „Rada“ (zv. 107., 108. in 109.). V letopisu čitamo, da je štela Akademija 6 častnih, 29 pravih in 35 dopisujočih udov; izdala pa je 12 knjig razne vsebine, ki smo jih navedli v lanskih književnih poročilih. V 107. knjigi „Rada“ je priobčil sedaj že pokojni *dr. N. Selak* obširen životopis slavnega Dubravčana, zdravnika *Jurija Armana* (1868.—1907.), ki se je po svojem vzgojitelji tudi zval Baglivi. Prof. *dr. Kišpatić* je priobčil v isti (in v 109. knjigi) razpravo o „Potresih u Hrvatskoj“ začevši od XIV. stoletja do naših dni. *Dr. Šulek* je spisal članek „O pri-tlikovcih“; a predsednik *Josip Torbar* zanimljivo razpravo o ljudeh, ki ne ločijo in ne čutijo nekaterih barv. V 108. knjigi čitamo najprej prof. *dra. Milivoja Šrepela* razpravo